

Document de poziție referitor la reglementarea efectelor juridice ale serviciilor de încredere în dreptul intern – o măsură esențială pentru digitalizarea economiei României

16 septembrie 2019

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) este asociația celor mai importanți investitori străini din România. FIC numără în prezent 130 de companii membre care au împreună o cifră de afaceri de aproximativ 190 de miliarde RON, angajează 186.000 de persoane și au o contribuție semnificativă la bugetul de stat. FIC a purtat de-a lungul ultimilor 20 de ani un dialog constant cu autoritățile din România pe teme de interes pentru mediul de afaceri, cu obiectivul de a asigura o creștere economică sustenabilă și un mediu investițional echitabil și atractiv. Din acest motiv, considerăm că pozițiile agreate la nivelul FIC reflectă într-o bună măsură un consens din piață și sunt astfel foarte utile pentru definirea obiectivelor României pe termen lung.

În anul 2018, România avea cel mai scăzut *Indice al Economiei și Societății Digitale (DESI)* dintre statele membre UE, ocupând ultimele poziții pentru sub-indicatori precum: servicii publice digitale, integrarea tehnologiei digitale și capital uman. Astfel, considerăm că există un potențial foarte mare de digitalizare a economiei și a administrației publice care va contribui semnificativ la dezvoltarea României în următoarele decenii. Din acest motiv, organizația noastră urmărește cu interes legislația și politicile din această sferă, atât la nivel internațional cât și local.

La nivel european, Regulamentul UE 910/2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (Regulamentul e-IDAS), direct aplicabil în România începând cu data de 1 iulie 2016, promovează încrederea în serviciile electronice și este neutru din punctul de vedere al tehnologiei. Reglementarea europeană încurajează utilizarea largă a tuturor tipurilor de semnături electronice, „pledând” și pentru acceptarea semnăturilor electronice cu un nivel de securitate mai scăzut. Regulamentul statuează principiul potrivit căruia semnăturilor electronice nu le pot fi refuzate efecte juridice pe motiv că sunt în formă electronică sau că nu respectă cerințele unor semnături electronice calificate.

În România, creșterea încrederii utilizatorilor de internet în serviciile electronice, în tranzacțiile online și facilitarea adoptării tehnologiilor digitale în economia locală reprezintă obiective majore în cadrul strategiei naționale de digitalizare.

Cu toate acestea, cadrul legislativ național în domeniul digitalizării (inclusiv Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, aplicabilă încă în ceea ce privește regimul juridic al semnăturii electronice și al înscrisurilor în formă electronică) este anacronic, nefavorabil progresului și nearmonizat cu reglementările europene. Reglementarea și implementarea cărții electronice de identitate, reglementarea efectelor juridice

pentru toate tipurile de semnături electronice și înlesnirea obținerii și utilizării acestora pe scară cât mai largă, facilitarea accesului online la baze de date ale autorităților publice sunt câteva exemple de măsuri necesare și benefice.

Aprobarea fără (o mai mare) întârziere a unei legi moderne, funcționale, care să încurajeze progresul și inovația tehnologică și, pe cale de consecință, și pe cea economică și care să reglementeze serviciile de încredere, este esențială pentru facilitarea utilizării, pe scară largă, a semnăturilor electronice după mai bine de 18 ani de la intrarea în vigoare a primei legi românești privind semnăturile electronice.

Mediul de afaceri din România așteaptă încă din anul 2017, când Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI) a început primele consultări privind acest subiect, adoptarea unui proiect de lege național modern, care să acomodeze aspectele lăsate la latitudinea statelor membre de Regulamentul e-IDAS. Cu titlu exemplificativ, indicăm existența unor lacune legislative privind stabilirea efectelor juridice ale serviciilor de încredere, mijloacele de identificare a persoanelor care necesită reglementare adecvată, potrivit evoluțiilor tehnologice. Consumatorii, întreprinderile, autoritățile publice și instanțele din România ezită în a le folosi, din cauza incertitudinilor legate de securitatea lor juridică.

Până în prezent am asistat la o serie de versiuni ale proiectului de lege privind semnăturile electronice propuse de MCSI, însă niciuna dintre acestea nu au fost adoptate de Guvern.

Totodată, la finalul anului 2018, a fost propus în Parlament un alt proiect de lege privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului 910/2014 de către președintele Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor din Camera Deputaților. În ciuda faptului că proiectul de lege a oferit soluții moderne, clare și funcționale, acesta a fost respins de Senat, iar acum se află încă în dezbateri la comisiile de specialitate din Camera Deputaților.

De asemenea, în luna iulie a anului curent, a fost inițiat al treilea proiect de lege - Propunerea legislativă privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice - L481/2019. Și acesta include o serie de măsuri care contribuie semnificativ la dezvoltarea digitalizării în România, deschiderea pieței și promovarea mediului concurențial:

- consacră efectele juridice ale semnăturilor electronice avansate și simple, în spiritul libertății contractuale, printr-o reglementare sustenabilă, cu urmărirea satisfacerii, în egală măsură, a intereselor cetățenilor, mediului privat și ale administrației publice;
- oferă posibilitatea identificării persoanei la distanță. Opțiunile privind identificarea la distanță sunt rezultate concrete ale noilor abordări deschise inovării ale legiuitorului european, stimulate de schimbările tehnologice rapide și masive.
- stabilește o serie de măsuri de securitate care trebuie implementate pentru a asigura condiții minime și uniforme de siguranță în păstrarea documentelor electronice.

Membrii FIC monitorizează cu mare atenție parcursul legislativ al tuturor acestor inițiative legislative și își manifestă susținerea deplină față de cel mai recent proiect de lege, menționat mai sus. FIC consideră că este

imperios necesară adoptarea lui în sesiunea Parlamentară din această toamnă, pentru a impulsiona interacțiunile electronice sigure în mai multe sectoare din economie (de exemplu, financiar-bancar, sectorul retail online, transport, asigurări, sănătate etc.). În acest sens, ne manifestăm disponibilitatea pentru a participa la dezbaterile ședințelor Comisiilor din cadrul Senatului, din cursul lunii septembrie.

Nu în ultimul rând, dorim să ne referim în acest document și la un alt proiect de lege care va contribui semnificativ la procesul de digitalizare a economiei românești, și anume *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții privind evidența persoanelor și actele de identitate ale cetățenilor români (Plx 575/2017)*.

FIC susține introducerea în circulație a cărților de identitate electronice pe o scară cât mai largă, deoarece acestea aduc o serie de beneficii precum creșterea gradului de eficiență atât în mediul public, cât și în cel privat, facilitarea recunoașterii transfrontaliere, reducerea pericolului de fraudă, de furt de identitate și altele. Pentru maximizarea beneficiilor prezentate, FIC consideră că proiectul de lege ar trebui adoptat cât mai repede în vederea alocării unui timp rezonabil implementării efective, astfel încât prima carte electronică de identitate să poată fi emisă cât mai curând.

FIC își exprimă disponibilitatea de a discuta cu reprezentanții MCSI sau ai Parlamentului, în cadrul unei întâlniri, cu privire la subiectele menționate.

Liudmila Climoc

Coordonator al grupului de lucru pentru
Tehnologie

Francois Bloch

Coordonator al grupului de lucru pentru
Tehnologie